

Projecte de decret sobre el reconeixement oficial de comunitats catalanes a l'exterior
i el seu registre

Memòria d'avaluació d'impacte del Projecte

Índex

- 1) Anàlisi del context i identificació de les opcions de regulació
- 2) Informe d'impacte pressupostari
- 3) Informe d'impacte econòmic i social
- 4) Informe d'impacte normatiu
- 5) Informe d'impacte de gènere
- 6) Comparació de les opcions de regulació
- 7) Implantació, seguiment i avaluació de la norma
- 8) Valoració de les consultes prèvies a l'inici de la tramitació de la norma

1. Anàlisi del context i identificació de les opcions de regulació

1.1 Identificació del problema

Aquesta iniciativa normativa s'emmarca en el context de les comunitats catalanes a l'exterior, entitats de caràcter privat, ubicades fora de Catalunya, i legalitzades d'acord amb la normativa corresponent del país, regió o ciutat on estan establertes.

L'any 1996 es va publicar la primera llei que regulava les relacions de la Generalitat amb aquestes entitats (Llei 18/1996, de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior), norma que preveia el procediment per al reconeixement, per Acord de Govern, de les comunitats catalanes a l'exterior, procediment desenvolupat a través del Decret 118/1998, de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior.

L'any 2017 es va reformar aquesta llei de 1996 mitjançant la Llei 8/2017, de 15 de juny, de la comunitat catalana de l'exterior, que adequa els preceptes relacionats en les relacions amb les comunitats catalanes actualitzant-los a la realitat actual, alhora que millora o soluciona algunes mancances de la norma inicial.

Una d'aquestes mancances, relacionades amb el procés de reconeixement de comunitats catalanes, és que en la llei de 1996 no es preveia el procés de revocació d'ofici del reconeixement oficial de les entitats. Això comporta que el Registre de Comunitats Catalanes a l'Exterior hi constin entitats que fa anys han cessat en la seva activitat o s'han dissolt, i, per tant, no es pugui actualitzar. També fa incís, la nova llei, en l'existència de les comunitats catalanes virtuals a l'exterior (pàgines web, grups en xarxes socials, i altres assimilables) que fins ara no s'havien tingut en compte.

En alguns dels preceptes de la Llei 8/2017, de 15 de juny, de la comunitat catalana de l'exterior, es fa referència expressa al seu desenvolupament reglamentari. Concretament: l'article 15, referent als requisits i el procediment per al reconeixement oficial de comunitats catalanes a l'exterior; la determinació de les particularitats aplicables a les comunitats catalanes virtuals, com ara llur creació i funcionament; els criteris per a la promoció de federacions per àrees geogràfiques; el tràmit de consulta prèvia al Consell de la Catalunya Exterior, així com el procediment de revocació del reconeixement; a més de la previsió de l'article 19, en relació a aquelles circumstàncies relacionades amb les entitats que també es poden inscriure's en el Registre de les comunitats catalanes a l'exterior.

1.2 Establiment dels objectius

Es poden determinar dos objectius de forma inequívoca: en primer lloc, el Decret permetrà regular tot el procediment de reconeixement de comunitats catalanes a l'exterior, i la revocació d'ofici d'aquest quan es produeixin les causes que el mateix Decret preveu (inactivitat

continuada de 2 anys, dissolució,...), alhora que permetrà tenir actualitzat el Registre de Comunitats Catalanes a l'Exterior de forma permanent.

D'altra banda, el fet de tenir el Registre de Comunitats Catalanes a l'Exterior actualitzat permetrà que la informació que es facilita a través de la pàgina web, xarxes socials, publicacions, i altres mitjans de difusió sigui correcta i actualitzada, així com permetrà fer un tractament estadístic de la informació en aquest àmbit.

1.3 Identificació de les opcions de regulació

El desplegament reglamentari és una exigència de la pròpia Llei 8/2017, del 15 de juny, de la comunitat catalana a l'exterior, per aquest motiu, a l'hora de redactar el projecte de Decret, s'ha optat per seguir en tot moment les directrius de l'esmentada llei a fi de complir amb el mandat normatiu. En cap moment s'ha contemplat la possibilitat d'implementar una alternativa no normativa, atès que produiria inseguretats jurídiques. A més a més, el no tramitar aquest Decret comportaria un incompliment normatiu.

L'opció de no fer res, suposa haver de recórrer al Decret 118/1998, de 26 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior, desenvolupat d'acord amb les previsions de la Llei de 1996 amb les conseqüències pràctiques i jurídiques que suposa.

La Llei fa referència expressa al desenvolupament reglamentari i aquesta opció és l'alternativa més adient, d'acord amb els principis de coherència i simplificació normativa. El decret, que en aquest cas prendria la forma de reglament, permet complir amb els objectius marcats, si bé dins els límits de la potestat reglamentària. Això implica, bàsicament, que no es pot ni reduir ni ampliar l'abast de la Llei, sinó complementar el seu articulat i delimitar aquells extrems confusos que són els que impedeixen una plena aplicació de la Llei.

2. Informe d'impacte pressupostari

Pel que fa al cost de l'elaboració de la norma, la redacció de l'esborrany de Decret no ha produït cap cost addicional al cost habitual del funcionament de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i, en concret, de la Secretaria d'Acció Exterior i de la Unió Europea del Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència, atès que no s'ha comptat amb la participació retribuïda d'especialistes externs, ni s'ha contractat l'elaboració de dictàmens, informes o estudis complementaris.

La disposició reglamentària proposada tampoc suposa una despesa afegida en el pressupost relatiu a l'increment de recursos personals ni materials, atès que no comporta la creació de cap nou organisme administratiu.

D'acord amb les previsions incloses a la Llei 8/2017, de 15 de juny, de la comunitat catalana a l'exterior, les comunitats catalanes a l'exterior disposen d'una partida pressupostària específica en els pressupostos anuals de la Secretaria d'Acció Exterior i de la Unió Europea, per a les convocatòries de subvencions que, amb caràcter anual, s'impulsen des del Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència. Les comunitats catalanes a l'exterior que es reconeixin podran concórrer en aquestes convocatòries de subvencions en règim de concurrència.

Aquesta despesa pot ser assumida amb els recursos pressupostaris de què disposa la Secretaria d'Acció Exterior i de la Unió Europea.

3. Informe d'impacte econòmic i social

No es preveu impacte econòmic derivat de l'aprovació del Decret. En termes d'impacte social, el procediment que s'hi preveu permetrà el reconeixement de noves entitats arreu, que incrementaran la presència catalana al món i les possibilitats d'establir relacions entre elles i entre aquestes i la Generalitat i altres institucions de Catalunya. Així mateix, el desenvolupament reglamentari de les disposicions de l'esmentada llei comportarà beneficis pels membres de tota la comunitat catalana a l'exterior representada pels seus casals, així com per a la resta de catalans a l'exterior que hi tenen vinculacions puntuals i també per les comunitats catalanes virtuals a l'exterior.

4. Informe d'impacte normatiu

Els canvis proposats a l'esborrany de Decret no tenen cap incidència directa pel que fa a l'impacte normatiu, atès que només es tracta d'una nova regulació d'uns procediments de reconeixement i revocació de comunitats catalanes a l'exterior que ja estaven recollits al Decret 118/1998, de 26 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior.

Tampoc representa cap càrrega addicional a la ciutadania o als catalans i catalanes a l'exterior que, en tot cas, veuran millor representats els seus legítims interessos amb una interlocució més fluïda amb l'Administració de la Generalitat de Catalunya, les Comunitats Catalanes a l'exterior i altres entitats i organismes amb vessant internacional.

5. Informe d'impacte de gènere

En la redacció de l'esborrany del Decret sobre el reconeixement oficial de comunitats catalanes a l'exterior i el seu registre, s'ha tingut en compte la perspectiva d'igualtat de gènere per tal que no contingui expressions sexistes, transfòbiques ni androcèntriques.

Per tal d'aprofundir en les polítiques d'igualtat de gènere, el projecte de Decret demana com a documentació complementària que cal aportar, junt amb la sol·licitud per al reconeixement de les comunitats catalanes a l'exterior, certificat de la composició de la junta directiva de l'entitat on consti el nombre de dones i certificat dels membres associats de l'entitat on s'indiqui el sexe, a més a més d'altres dades bàsiques com el nom, la data de naixement, la nacionalitat i la condició de membre de pagament o exempt. A més a més, aquesta darrera informació també l'hauran de presentar anualment les entitats mitjançant un certificat del nombre de membres actualitzat.

6. Comparació de les opcions de regulació

La regulació per Decret del procediment de reconeixement de les comunitats catalanes a l'exterior, la seva revocació així com del funcionament registre de les comunitats catalanes a l'exterior és un mandat de la Llei 8/2017, del 15 de juny, de la comunitat catalana a l'exterior, per la qual cosa l'opció de no procedir a regular-ho normativament no es contempla. L'aprovació del Decret permetrà una ordenació del procediment, el reconeixement d'entitats d'acord amb la realitat actual d'aquestes i el compliment de la previsió i objectius continguts a la Llei 8/2017. No fer res comportaria una disfunció amb la realitat social de les entitats i, a més a més, causaria un greuge amb altres tipologies d'entitats més enllà de les tradicionals.

7. Implementació, seguiment i avaluació de la norma

La implementació del Decret serà fàcil doncs concreta les obligacions legals que ja es compleixen amb l'anterior reglament i donarà cobertura a necessitats detectades des de l'entrada en vigor d'aquell.

A més no comporta tasques suplementàries d'implementació, seguiment i avaluació, atès que el Decret no regula òrgans de nova creació i, per tant, subjectes a contingències imprevistes.

Tenint en compte el temps previst per a la tramitació administrativa, es preveu que la proposta de Decret s'aprovi durant l'any 2021.

8. Valoració de les consultes prèvies a l'inici de la tramitació de la norma

Com a resultat de la consulta pública prèvia sobre l'elaboració del reglament hi ha hagut una aportació de l'Associació Catalana de Municipis (ACM). Sobre el seu contingut, a continuació es respon i s'exposa la incidència d'aquesta aportació en la redacció del text:

Així, de tots els comentaris de l'aportació, se n'ha fet una valoració sobre la possible incorporació al futur projecte de decret. En concret, i per a cadascun, s'ha indicat si la matèria que tracta és objecte o no del projecte de decret. En aquells casos en què és objecte, es valorarà la seva efectiva incorporació al text del projecte de decret. En aquells casos en què

no és objecte del desenvolupament reglamentari, s'indica el per què (no entra dins l'objecte del reglament; perquè caldria modificar la Llei 8/2017; perquè existeixen altres mecanismes per a tractar el tema,...).

a) Sobre la proposta de modificació de l'article 14 de la Llei 8/2017, de 15 de juny, en que s'esmenta el suport de la Generalitat de Catalunya a les comunitats catalanes a l'exterior per a la consecució dels objectius previstos a la Llei, cal contextualitzar que l'objecte del projecte de decret que es pretén aprovar no és altre que el desenvolupament de la Llei 8/2017, del 15 de juny, en tot aquells aspectes que aquesta prevegi i, en aquest sentit, establir un marc normatiu de relació entre les comunitats catalanes a l'exterior i l'Administració de la Generalitat de Catalunya centrat, bàsicament, en establir els requisits i el procediment de reconeixement de les comunitats catalanes a l'exterior; el procediment de revocació d'aquestes comunitats i les seves conseqüències; la determinació de les particularitats aplicables a les comunitats catalanes virtuals, com la seva creació i funcionament, i els criteris per a la promoció de federacions; i l'establiment de l'abast del reconeixement i les obligacions de les entitats reconegudes.

Per la seva banda, l'article 14 de la Llei 8/2017, del 15 de juny, regula els objectius a assolir en relació amb les comunitats catalanes a l'exterior, sense que s'estableixi cap previsió en aquesta a desenvolupar mitjançant decret. És per això que la comunicació al Govern no ha fet cap previsió en relació amb aquest article.

b) En relació al comentari que les activitats que realitzen les comunitats catalanes a l'exterior, com comunitats virtuals i federacions, s'han d'establir en un marc normatiu que pugui preveure el desenvolupament de les seves accions, i que entenent que la tipologia d'aquestes pot variar en funció a les organitzacions de cada país, tenint en compte la normativa i tipologia competent del país corresponent, cal especificar que el que pretén regular el Decret és el procediment de reconeixement d'entitats, no la tipologia de les seves activitats.

Així, sobre el fet de clarificar de quina manera aquestes comunitats es regulen no només amb la normativa catalana, sinó del país on s'ubiquen, cal especificar que la intenció, tal com ja preveia el Decret 118/1998, de 26 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior, és que, per poder sol·licitar el reconeixement a l'Administració de la Generalitat, cal que prèviament l'entitat hagi estat reconeguda i legalitzada per l'òrgan competent en el seu lloc d'establiment.

c) En relació a l'ampliació dels diferents objectius de les comunitats catalanes en el sentit de tenir en compte l'existència de l'administració local, i que aquelles col·laboressin i participessin conjuntament amb aquestes administracions, cal tenir present que es tracta d'entitats de naturalesa privada, i que, com a tals, poden establir col·laboracions, quan ho creguin convenient, amb altres administracions i entitats privades per a la consecució dels seus fins.

d) Pel que a la col·laboració, si s'escau, entre els catalans i catalanes ubicades a l'exterior i les diferents administracions catalanes per a fomentar i/o facilitar el retorn d'aquests a

Catalunya, la Llei 8/2017 ja estableix, en el seu article 12, el dret dels catalans i catalanes a accedir a les actuacions i mesures de suport que s'estableixin quan decideixin retornar a Catalunya per a establir-hi la residència, i que el Govern impulsarà les actuacions que facilitin la incorporació al mercat de treball de Catalunya de professionals catalans que hi estiguin interessats i que exerceixin llurs carreres professionals a l'estranger. Tanmateix, s'especifica que s'impulsaran actuacions i les mesures destinades a la identificació i al retorn de talent català en l'àmbit acadèmic, d'investigació, cultural o professional que es trobi a l'exterior. Aquesta declaració genèrica ha de tenir la seva concreció en un futur Pla de retorn, i de la consideració del retorn de talent.

e) Finalment, i des de la perspectiva que les comunitats catalanes a l'exterior no són només una eina de promoció, relació, interacció i intercanvi, que cal potenciar en el sentit més ampli, sinó que també són una eina per a promoure Catalunya internacionalment, indicar que l'esperit de la Llei es projecta, genèricament, en aquest sentit, establint no només drets i deures per a les entitats sinó també expressant la seva consideració d'eines d'acció exterior. D'altra banda, per fomentar agermanaments locals entre ciutats catalanes i l'exterior, es reitera la naturalesa privada de les comunitats catalanes, sent, en conseqüència, la seva voluntat efectuar tals agermanaments.

Barcelona, a 8 d'abril de 2021

Elisabet Nebreda Vila
Secretària d'Acció Exterior i de la Unió Europea